

JUSTITSMINISTERIET
Lovafdelingen

Dato: 16. juli 2007
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2005-730-0013
Dok.: AHN40374

Notits om udviklingen i straffniveauet for uagtsomt manddrab og uagtsom betydelig legemsbeskadigelse i forbindelse med spirituskørsel eller særlig hensynsløs kørsel

1. Indledning

Ved lov nr. 380 af 6. juni 2002 om ændring af straffeloven, retsplejeloven og færdselsloven (strafskærpselsesloven) blev der gennemført en række ændringer af straffeloven, der havde til formål at skærpe straffene for bl.a. uagtsomt manddrab efter straffelovens § 241, uagtsom betydelig legemsbeskadigelse efter straffelovens § 249 og forsætlig fareforvoldelse efter straffelovens § 252 i forbindelse med spirituskørsel eller særlig hensynsløs kørsel. Loven trådte i kraft den 8. juni 2002.

Justitsministeren tilkendegav under behandlingen af lovforslaget, at Justitsministeriet ville anmode Rigsadvokaten om nøje at følge retspraksis med henblik på at kunne belyse udviklingen i straffniveauet efter lovens ikrafttræden.

Rigsadvokaten afleverede den 20. januar 2004 bl.a. en redegørelse om straffene i sager om uagtsomt manddrab efter straffelovens § 241, uagtsom betydelig legemsbeskadigelse efter straffelovens § 249 og forsætlig fareforvoldelse efter straffelovens § 252 i forbindelse med spirituskørsel eller særlig hensynsløs kørsel. Redegørelsens konklusion var, at den strafskærpselse, der var tilsigtet ved lovændringen, måtte anses for at være slået igennem i praksis.

Ved brev af 19. november 2004 anmodede Justitsministeriet Rigsadvokaten om en redegørelse for retspraksis vedrørende uagtsomt manddrab i forbindelse med henholdsvis spirituskørsel og særlig hensynsløs kørsel. Justitsministeriet ønskede i den forbindelse nærmere belyst, om der bedømt ud fra omstændighederne i de enkelte sager syntes at være nogle

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

karakteristika, der kunne begrunde en differentiering af straffniveaue i normaltilfældene.

I marts 2005 afleverede Rigsadvokaten herefter en redegørelse om straffene i sager om uagtsomt manddrab efter straffelovens § 241 i forbindelse med spirituskørsel eller særlig hensynsløs kørsel.

I redegørelsen konkluderede Rigsadvokaten bl.a., at den ved lovændringen i 2002 fastsatte differentiering af på den ene side straffniveaue for uagtsomt manddrab i forbindelse med spirituskørsel og på den anden side uagtsomt manddrab i forbindelse med særlig hensynsløs kørsel også kunne konstateres i retspraksis. Herudover tilkendegav Rigsadvokaten, at det ville være velbegrundet at sidestille overtrædelser af §§ 241 og 249 i forbindelse med særlig hensynsløs kørsel med overtrædelser af de nævnte bestemmelser begået i forbindelse med spirituskørsel.

Ved lov nr. 559 af 24. juni 2005 om ændring af straffeloven (Skærpelse af straffen for uagtsomt manddrab og uagtsom betydelig legemsbeskædigelse i forbindelse med særlig hensynsløs kørsel) blev der i straffelovens § 241 og § 249 indsat et nyt 2. pkt., hvorefter det skal anses som en skærpende omstændighed, hvis forholdet er begået i forbindelse med spirituskørsel eller særlig hensynsløs kørsel. Loven trådte i kraft den 26. juni 2005.

Højesteret afsagde den 10. januar 2006 dom i en sag om overtrædelse af straffelovens §§ 241, 249 og 252 i forbindelse med særlig hensynsløs kørsel ("Brønshøj-sagen). Denne dom vedrørte en tiltalt, der ved kapkørsel påkørte flere mennesker på Frederikssundsvej i Brønshøj, hvorved to mennesker afgik ved døden, og en person pådrog sig betydelig legemsbeskædigelse, ligesom et ufødt barn mistede livet. Gerningstidspunktet i denne sag, der er omtalt i Rigsadvokaten Informerer nr. 2/2006, ligger mellem de to lovændringer.

Som følge af dommen og den seneste lovændring blev det efter en drøftelse mellem Justitsministeriet og Rigsadvokaten besluttet nærmere at følge domspraksis på området med henblik på Rigsadvokatens udfærdigelse af en redegørelse om strafudmålingen efter skærpelserne i 2002 og 2005.

Rigsadvokaten har herefter den 28. juni 2007 afgivet en redegørelse om straffene i sager om uagtsomt manddrab og uagtsom betydelig legemsbe-

skadigelse efter straffelovens § 241 og § 249 i forbindelse med spirituskørsel eller særlig hensynsløs kørsel.

Nedenfor i pkt. 2 gennemgås i hovedtræk konklusionerne i redegørelsen. Justitsministeriets indstilling er gengivet under pkt. 3.

2. Straffene i sager om uagtsomt manddrab og uagtsom betydelig legemsbeskadigelse efter straffelovens §§ 241 og 249 i forbindelse med spirituskørsel eller særlig hensynsløs kørsel

Ved strafs-kær-pelses-loven blev strafferammerne i straffelovens § 241 for uagtsomt manddrab og i straffelovens § 249 for uagtsom betydelig legemsbeskadigelse hævet fra fængsel indtil 4 år til fængsel indtil 8 år.

Ifølge forarbejderne til strafs-kær-pelses-loven tilsigtedes det, at straffen for uagtsomt manddrab ved spirituskørsel i normaltildfældene skulle forhøjes fra fængsel i 6-8 måneder til fængsel i 10-12 måneder, og at straffen for uagtsomt manddrab uden spirituskørsel skulle forhøjes fra 3-4 måneders fængsel til 6-8 måneders fængsel i tilfælde, hvor kørslen i sig selv havde karakter af at være særlig hensynsløs.

Endvidere blev der i bemærkningerne forudsat en tilsvarende forholdsmæssig forhøjelse af straffen i sager om uagtsom betydelig legemsbeskadigelse, der sker i forbindelse med spirituskørsel eller særlig hensynsløs kørsel. Eksempelvis blev det forudsat, at der i sager om uagtsom betydelig legemsbeskadigelse ved spirituskørsel, som hidtil var blevet straffet med 1-3 måneders fængsel, efter lovændringen skulle straffes med omkring 2-5 måneders fængsel.

Ifølge forarbejderne til lov nr. 559 af 24. juni 2005 tilsigtes det, at der i retspraksis sker en forhøjelse af strafudmålingsniveauerne i sager om uagtsomt manddrab og uagtsom betydelig legemsbeskadigelse i forbindelse med særlig hensynsløs kørsel, således at de sidestilles med strafudmålingsniveauerne i sager om henholdsvis uagtsomt manddrab og uagtsom betydelig legemsbeskadigelse i forbindelse med spirituskørsel.

Rigsadvokatens redegørelse bygger på en indberetningsordning, jf. Rigsadvokaten informerer 2/2006, hvorefter alle byretsdomme, hvor der er domfældt for overtrædelse af straffelovens § 241 og § 249 i forbindelse med spirituskørsel eller særlig hensynsløs kørsel, skulle forelægges for Rigsadvokaten. Endvidere skulle Rigsadvokaten underrettes om alle

landsretsdomme, hvor der er domfældt for overtrædelse af straffelovens § 241 og § 249 i forbindelse med spirituskørsel eller særlig hensynsløs kørsel. Ordningen omfatter alle domme afsagt i perioden fra den 1. februar 2006 til udgangen af januar 2007, idet dog ankedomme, der er afsagt efter denne dato, skulle forelægges, hvis byretsdommen havde været forelagt.

Der indgår i alt 39 domme i Rigsadvokatens redegørelse.

Rigsadvokatens samlede vurdering og konklusion

Sammenfattende konkluderer Rigsadvokaten, at domstolene generelt følger de tilkendegivelser om strafniveauet, der blev udtrykt ved lovændringerne i 2002 og 2005.

Endvidere fremgår det, at domstolene ved strafudmålingen i forhold til udgangspunktet graduerer straffene i lyset af de konkrete omstændigheder, der foreligger i de enkelte sager.

Dette harmonerer med forarbejderne til lovændringerne, hvorefter straf fastsættelsen fortsat beror på domstolenes konkrete vurdering i de enkelte tilfælde af samtlige sagens omstændigheder, og hvorefter de angivne strafniveauer vil kunne fraviges i op- eller nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder.

Den omstændighed, at der foreligger enkelte domme, hvor straffen afviger fra det forudsatte niveau, uden at der i dommen er nævnt konkrete formildende omstændigheder som begrundelse herfor, ændrer efter Rigsadvokatens opfattelse ikke ved, at domstolenes praksis viser en klar linje, der svarer til de strafpositioner, der er angivet ved lovændringerne.

Rigsadvokaten finder herefter, at strafskærpelserne ved lovændringerne i 2002 og 2005 er slået igennem i praksis, og det er Rigsadvokatens opfattelse, at den klare linje, der er lagt ved dommene i den foreliggende undersøgelse, også fremover må forventes fulgt af domstolene.

3. Justitsministeriets indstilling

Efter Justitsministeriets opfattelse kan det på grundlag af Rigsadvokatens redegørelse konkluderes, at domstolene i sager om uagtsomt manddrab

og uagtsom betydelig legemsbeskadigelse i forbindelse med spirituskørsel eller særlig hensynsløs kørsel generelt følger de tilkendegivelser om strafniveauet, der blev udtrykt ved lovændringerne i 2002 og 2005.

Rigsadvokatens redegørelse viser således et klart billede af, at strafskærpelserne er slået igennem i praksis, og det må forventes, at domstolene også fremover vil følge det forhøjede niveau for strafudmålingen.

Der er derfor efter Justitsministeriets opfattelse ikke anledning til at anmode Rigsadvokaten om at afgive yderligere redegørelser om strafniveauet i disse sager.

Det bemærkes, at Justitsministeriet har anmodet Rigsadvokaten om at vurdere strafniveauet mv. i sager om overtrædelse af færdselslovens § 9 og straffelovens § 253 i forbindelse med flugtbilisme og herunder vurdere, om sanktionerne over for flugtbilister bør skærpes. Justitsministeriet forventer, at Rigsadvokatens redegørelse herom vil foreligge i løbet af sommeren 2007.